

Fotó: Vass Tamás

Fogaskoszorú sablonformázással

Október folyamán igen érdekes és manapság már ritkának számító módszerrel állítottak elő egy munkadarabot a Gyártó Egység öntödeüzemében: sablonformázással készült el egy közel háromtonnás fogaskoszorú, amely az MVM Mátrai Erőművébe kerül.

2. oldal

Film készül Selmec örökségéről

A Szent Borbála Akadémiai Kör Egyesület kezdeményezésére nagyszabású dokumentumfilm készül az 1735-ben Selmecebányán alapított Bányászati Iskolán, majd Bányászati Akadémián kialakult és máig élő diák hagyományok megörökítésére. A filmes csapat a DUNAFERR-ben is forgatott.

7. oldal

Katasztrófavédelem és iparbiztonság

Együtt él a város a gyárral anélkül, hogy nap mint nap a lehetséges veszélyekre gondolnánk. Azonban ahol tonnák mozdulnak, hőfokok százai alakítják az anyagot, az üzemekben tűzzel dolgoznak, a csövekben gázok, gőzök keringenek, ott számítani kell a veszélyre, hogy adott esetben cselekedni tudjanak.

4. oldal

Vasszobrokban a Föld és a világűr

Fontos, aktuális és ismét színvonalas képzőművészeti kiállítás látható a dunaujvárosi Kortárs Művészeti Intézetben. Gróf Ferenc alkotásai, a vas- és acélszobrok, plasztikák a DUNAFERR gyártóüzemeiben készültek az Acélszobrász Alkotótelepek során.

9. oldal

Az acélok hidrogéntartalmának vizsgálata

■ MA IS MŰKÖDIK A VETERÁN BERENDEZÉS

„Időutazásnak” lehetnek tanúi az OMBKE helyi szervezetének legutóbbi, október 27-én megrendezett szakmai klubdelutánjának vendégei. Az előadó az acélok hidrogéntartalom-vizsgálatának dunaferres történetét járta körül.

Bocz András, a DUNAFERR Labor Nonprofit Kft. ügyvezetője, az OMBKE dunaújvárosi szervezetének elnöke ezúttal nem egyesületi kérdésekről tájékoztatta a hallgatóságot. Szabó Máriával, dr. Szabó Andreával és Gyerák Gergelyvel közös anyagvizsgálati projektjük előadójaként bevezetésképpen arról beszélt, hogy miért nem kívánatos a hidrogén jelenléte az acélokban.

Az acél megszilárdulása alatt az oldott állapotból kilépő hidrogén hólyagokat, pórusokat okozhat, amelyek sokszor csak mikroszkóp alatt vehetők észre, mégis csökkentik az acél szilárdságát és rontják annak szívósságát. Az acél hidrogéntartalma döntően függ a folyékony acéllal érintkező anyagok nedvességtartalmától. A hidrogén jelenlétének vizsgálatára több módszer is létezik, s ezek számos kérdést vetnek fel, azonban tekintsünk most el a szakmai részletezéstől, hiszen az előadás laikusok számára is érthető érdekességét a vizsgálóberendezésekkel kapcsolatos történések jelentették.

A Dunai Vasmű 1982-ben, a konverteres acélgártás elindításával egy időben szerezte be az akkor csúscategóriás eszközköznek számító LECO RH-2 elemanalizátort az acélok hidrogéntartalmának vizsgálatához. A másfél évtizeden át jól működő berendezés a 90-es évek végére elromlott, s mi-

után jelentős piaci igény sem volt hidrogéntartalom-vizsgálatokra, a dunaferres laboratórium hosszú éveken át nem is tanúsította magát ilyen jellegű vizsgálatok elvégzésére.

Érdekes fordulat következett be 2009-ben, amikor a felszámolt diósgyőri kohászati üzemek megmaradt anyagvizsgálati infrastruktúrájának felmérésekor a dunaferres szakemberek egy LECO RH-101-es típusú elemanalizátorra bukkantak. A vélhetően 1986-os gyártási idejű berendezésre az enyészet várt volna, de végül sikerült megmenteni és átszállítani Dunaújvárosba. Éveken keresztül várt a sorsára, hogy egyszer majd talán használatba kerülhet. A közelmúltban megkeresés érkezett a Paks II projektől és külföldi megrendelőtől is a DUNAFERR-hez, éppen hidrogéntartalom-vizsgálatok ügyében. A Labor Kft. szakemberei ennek nyomán kezdtek el felmérni azt, hogy miként lehetne a „veterán” berendezéssel a piac elvárásainak megfelelően, tanúsított módon vizsgálatokat végezni. Működőképessé tették a berendezést, kidolgozták a szükséges vizsgálati eljárásokat és több mint negyven tanúsított anyagmintán végeztek vizsgálatokat. Napjainkban újra elmondható tehát, hogy a DUNAFERR laborinfrastruktúrája ismét képes az acélok hidrogéntartalmának mérésére.

Természetesen a jövő útja egy korszerű vizsgálóberendezés beszerzése lenne, a legjobb gépek egyike a piacon a LECO DH-603 típusú elemanalizátor. Azonban a vállalat jelenlegi helyzetében a vásárlás kérdése sajnos nem időszerű.

Sz. I.

Október folyamán igen érdekes és manapság már ritkának számító módszerrel állítottak elő egy munkadarabot a Gyártó Egység öntödeüzemében: sablonformázással készült el egy közel háromtonnás fogaskoszorú, amely az MVM Mátrai Erőművébe kerül, egy külszíni szénfejtésen dolgozó erőgép alkatrészeként.

A sablonkarral történő formázás a legnagyobb öntő szaktudást

igénylő munka, manapság már csak néhány szakember van birtokában e tudásnak a DUNAFERR-nél. Egyúttal ez a legeredményesebb eljárás a mintakészítési költségek csökkentése érdekében, valamint a leggazdaságosabb az egyedi, vagy kis darabszámú forgástest öntvények elkészítésénél. Ennek ellenére egyre ritkábban alkalmazzák, tudtam meg Szakács Sándor üzemvezető-helyettestől. Legutóbb 2011-ben, azt megelőzően pedig 2004-ben készült ezzel az eljárással mun- ▶

Fogaskoszorú hagyományos sablonformázással

■ A MÁTRAI ERŐMŰBE KERÜL AZ ÖNTVÉNY

kadarab az öntödében. A mostani alkalom dokumentálást kívánt: *Vass Tamás* operátor rövidfilmet készített a ritkán látható munkafolyamatról, a képanyag egy részét cikkünkben is felhasználtuk.

A művelet sor október közepén kezdődött, *Kocsis Lajos*, *Palotai Szilárd* és *Veres Gábor* öntőformázók *Horváth Zoltán* csoportvezető irányításával láttak neki a gyártásnak. Formaszekrényben készült a forma, speciális, vízüvegtartalmú formázóhomok felhasználásával,

amely szén-dioxid-befúvás hatására szilárdul meg. Napokon át tartott a munka, mintha egy óriási „homokozóban” dolgoztak volna elmélyülten a szakemberek. Főszerepe volt a műveletekben a sablonkarnak, amely egy fém mozgatókarral erősített, alakos, sík fakar. A fém mozgatókart a talaj síkjával derékszögben lerögzített acélkarral, az ún. spinglire húzzák rá, a fa sablonkar pedig milliméteres pontossággal kaparja ki a szükséges alakot a formán.

Közben az üzemvezető-helyettes elmesélte, hogy a sablonkarral történő formázásnak régen nagy hagyománya volt a DUNAFERR-ben, a nyugdíjba menő szakemberek átadták a szükséges szaktudást, megmutatták a precíziós műveleteket a fiatalabbaknak. A hagyományos, szinte manuális eljárást ma már csak néhány szakember tudja az öntödében.

A két formafélből összerakott öntőforma öntésére október 26-án került sor. A maga nemében ez is egy szakmai érdekesség volt, hiszen az öntőde 3,2 tonnás névleges teljesítményű olvasztókemencéjében a mintegy 4,6 tonnányi anyagmennyiséget csak olyan időpontban lehetett megolvasztani, amikor már a vége felé járt az adott kemencekampány, tehát a megfelelő tágasságra kipoptott a falazat. Az öntést köve-

tően a nagy súlyú munkadarab hűlési ideje minimum 72 óra. Ezt követően szételtették a két formarészt, s magát a fogaskoszorút is leemelték a spinglikarról, majd egy „durva” öntvénytisztítás következett. Lapzártánk idején került át a kovácsüzembe az alkatrész, ahol normalizáló, feszültségmentesítő hőkezelést kapott. Visszakerülve az öntödébe következik a végső felülettisztítás, majd ezt követően szállítja el a megrendelő a 2650 kg súlyú, 1313 mm forgácsolási átmérőjű fogaskoszorút.

Sz. I.

Katasztrófavédelem és iparbiztonság

■ VIGYÁZÓINK A HÉTKÖZNAPOKBAN

A legváltozatosabb helyszíneken üzemelnek veszélyt jelző életvédelmi berendezések

Együtt él a város a gyárral anélkül, hogy nap mint nap a lehetséges veszélyekre gondolnánk. Műszakhoz készülődve sem gondolnak bajra az itt dolgozók, miközben „Jó szerencsét!” köszönnek egymásnak. Azonban ahol tonnák mozdulnak, hőfokok százai alakítják az anyagot, az üzemekben tűzzel dolgoznak, a méretes átmérőjű csövekben gázok, gőzök keringenek, ott számítani kell a veszélyre, hogy adott esetben cselekedni tudjanak.

A DUNAFERR-ben az állandó figyelem a katasztrófavédelmi osztály feladata. Munkájuk szerteágazó, a katasztrófavédelem körében tűzoltással, tűz megelőzéssel, polgári védelemmel foglalkoznak, míg az iparbiztonsággal kapcsolatban felügyelik a veszélyes üzemeket, ellenőrzik a veszélyes áruk szállítását.

Jogszabályok a mindennapokban

Stossek Tamás katasztrófavédelmi osztályvezető a Vasmű akkori Speciális védelmi intézetében kezdte pályáját 1995-ben mint szállítmányellenőr, majd biztonságtechnikai mérnök diplomát szerzett vasműs támogatással. Mikor évekkal ezelőtt találkozunk, munka mellett gépészmérnöknek tanult. Azóta megszerezte tűzvédelmi szakmérnöki diplomát is. Munkájához szükséges a szerteágazó tudás, a technológiai folyamatok, a hozzájuk kapcsolható veszélyforrások mélyreható ismerete. Beszélgetésünkben kiderül: az irányításával dolgozó csapat tevékenysége gyakran kapcsolódik a munkavédelem, a vagyonvédelem és a környezetvédelem területéhez is, ezért rendszeres az együttműködés a többi szervezettel.

Naprakészen ismernünk kell a katasztrófavédelmi törvényt, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek elleni védekezésről szóló kormányrendelet. Munkánknak része a SEVESO, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezelését szabályozó EU-s irányelv helyi alkalmazása is – ad betekintést feladataikba. – Az ISD DUNAFERR Zrt. a jelenlévő veszélyes anyagok mennyisége alapján küszöbérték alatti, az ISD Kokszoló és az ISD Power Kft. felső küszöbértékű veszélyes üzemnek számít. Működésükhöz a katasztrófavédelmi hatóság engedélyre van szükség, amelynek feltétele, hogy az üzemeltető igazolja, felkészült a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésére és elhárítására.

A hivatalosan hangzó mondatok a mindennapok szintjén azt jelentik, hogy

Tamás és kollégái a technológiát apró részleteiben ismerve, a vonatkozó jogszabályokat értelmezve készítik a mindennapi életünk zavartalansága érdekében szabályzatokat, megelőzési, veszélyhelyzet esetére értesítési, cselekvési terveket. Nagyon is életszerűek ezek a dokumentumok, visszaköszönek bennük a vasmű üzemének ismert működési sajátosságai, kockázatelemzéseket, intézkedéseket tartalmaznak.

– Munkánk során együttműködünk az üzemekkel, a szabályzatokat, végrehajtási terveket oktatjuk a dolgozóknak, és rendszeres időközönként szituációs gyakorlatokat tartunk. A rendkívüli eseményekre való azonnali reagálás érdekében 24 órás készenléti szolgálatot biztosítunk, de a veszélyhelyzetek kezelésében nagy szerepe van a központi diszpécsernek és a biztonsági igazgatóság többi készenléti szolgálatának, vezetőinek is. A másik oldalról fogadjuk a felügyelő hatóságot, igyekszünk teljesíteni az elvárásaikat. Folyamatosak a jogszabályi változások, ezeket követnünk kell. Tavaly óta a mi feladatunk a DUNAFERR Zrt. területén levő beépített automatikus tűzjelző és oltórendszerek működésének biztosítása. A szükséges karbantartások elvégzéséhez szerencsére sikerült nagyon jó partnert találni, amelynek szakemberei a gyár területén levő összes - eltérő típusú és felépítésű - berendezéshez megfelelő szakértelemmel rendelkeznek.

– A gyár területén tartózkodó személyek riasztására pár évvel ezelőtt kiépült egy vészhelyzeti riasztórendszer, ami kül- és beltéri szirénákból áll. Reméljük egyszer majd lesz lehetőség a továbbfejlesztésére, hogy minél nagyobb területet tudjunk lefedni vele. Folyamatos tanulás, továbbképzéssel követjük mind a jogszabályok változását, mind a technológia, és annak következtében a jelző-, illetve a biztonsági rendszerek változásait. Közvetlenül együtt dolgozunk a VÉD-Sz Kft. által mű- ▶

ködtetett létesítményi tűzoltó-sággal, az ő szakértelmük mindig biztos támpontot jelent számunkra.

Tűzvédelem a számok tükrében

Iffy. Udvardi Sándor a vállalat létesítményi tűzoltóságát képviseli a katasztrófavédelmi szervezetben.

Ismerős a fiatalember, pedig csak édesapjával találkoztam tűzoltók szakmai versenyein:

– Családi vállalkozásunk, a VÉD-Sz Kft. 1993 óta működik, én gyakorlatilag beleszülettem, ebben nőttem fel. Környezetmérnökként végeztem, majd megszereztem a munkavédelmi, valamint a tűzvédelmi szakmérnöki diplomákat is. Szeretem a munkámat, abban dolgozom, amit tanultam – mutatkozik be, majd táblázatokat tesz elém, és számokkal folytatja:

– A DUNAFERR létesítményi tűzoltóságát 2014 óta üzemeltetjük. Csapatunkban, három műszakban összesen harminchárom tűzoltó dolgozik, a tűzoltóparancsnokkal együtt harmincnégyen vannak. Idén, az elmúlt tíz hónapban ötvenöt tüzesethez, tizenhat műszaki mentéshez vonultunk, és volt ötvenkét esetben téves jelzés miatti riasztásunk is. Folyamatosan gyakorlatozunk, idén hetvenöt helyismereti foglalkozást, kilenc szituációs és ötvenkét ellenőrző gyakorlatot tartottunk.

A felsorolással még nincs vége a számoknak, hisz feladataik között fontos a gyár területén található 300 külső és 230 fali tűzcsap működőképességének rendszeres ellenőrzése is. Hasonlóképp gondoznak 50 légzőkészüléket, s emellett 2300 tűzoltó készülék karbantartását látják el. A nap huszonegy órájában híradó ügyeletet működtetnek, ahol fogadják a gyár tűzjelző központjaiból érkező jelzéseket. Folyamatosan tanulnak, gyakorlatoznak, karbantartják mind fizikai,

mind szellemi erőnlétüket. A dunaferres tűzoltók felkészültségét jól mutatják a hazai és nemzetközi szakmai versenyeken elért eredményeik.

– Ezeken a versenyeken önkéntesen vesznek részt a tűzoltó kollégáink – jegyzi meg Sándor. – A sajtóból is jól ismert a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által szervezett lépcsőfutó verseny, ahol idén például *Czinkóczi Ábrahám* tűzoltó bajtársunk a harminc év alattiak között, valamint az összetett versenyben is első helyezést ért el. De hosszan sorolhatnám a „fiúk” kiváló eredményeit. *(Ezekről a versenyekről rendszeresen beszámol a Dunaferr Magazin is – a szerk.)*

A katasztrófavédelmi osztály tevékenysége a vállalat valamennyi technológiai területét érinti

Nyilvántartástól a gyakorlatig

Molnár István szakértő 2005-ben Kárpátaljáról települt át Magyarországra, majd talált feleségével együtt munkát a DUNAFERR-nél. Kezdetben a vashulladékok és ötvöző anyagok ellenőrzését végezte, mellette tolmácskodott. Gépészmérnöki diplomáját egészítette ki veszélyes ipari védelmi ügyintéző tanfolyammal. A katasztrófavédelmi szervezetbe 2011-ben került:

– Nagyon jó a csapat, jó bejönni dolgozni ide. Az én feladatom a szervezetünk által készített dokumentumok rendszerezése, az eseményekkel kapcsolatos dokumentumok nyilvántartása, aktuális dátumok figyelése. Kapcsolatot tartok az üzemekkel, munkatársaikkal közösen szervezzük a katasztrófavédelmi oktatásokat, a szituációs gyakorlatokat – foglalja össze röviden a főbb teendőit.

– Kicsit nehezebb az utóbbi időben a munkám, fásultabbak az emberek az üzemekben, nehezebb rávenni őket szituációs gyakorlatokra. Pedig a veszély évszakoktól, gazdasági helyzet-től függetlenül jelen van a mindennapi munkában.

már a fotózásról kezdtünk volna beszélgetni, de a szabott időkeret a veszélyes anyagokkal kapcsolatos témát hozta előre. Néhány mondattal utalt csak a kezdetekre:

– Gyerekként, kamaszként képzőművészettel, rajzzal foglalkoztam. Korán érdekelni kezdett a fotózás is. Miután leszereltem a katonaságtól, 1994-ben a FAM-on kezdtem dolgozni. Folyamatirányító voltam, műszakba jártam huszonegy éven át. Amikor felajánlották ezt a munkakört, szívesen váltottam. Műszaki menedzseri diplomámra alapozva egészítettem ki tanulmányaimat veszélyes anyagokkal foglalkozó ismeretekkel. Feladatom a veszélyes áruk szállításának felügyelete, veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek megelőzésével és elhárításával kapcsolatos gyakorlatok szervezése – vázolja fel a munkáját, majd bepillantást ad a részletekbe.

Elmondja, mi minden számít veszélyes anyagnak. Egy doboz festék éppúgy lehet veszélyes, mint a pácolósoron használatos sósav, vagy egy egyszerű ragasztó. Működik a gyár területén üzemanyagkút, és veszélyes anyag a gázolaj is. Környezetvédelmi szempontból pedig veszélyes hulladék a salak, a fáradt pác-lé. Valamennyit külön-külön a helyén felügyelni, kezelni kell. Beszélgetünk ennek gyakorlatáról. László megemlíti, hogy munkája számos esetben találkozik környezetvédelemmel, illetve munkavédelemmel foglalkozó munkatársainak feladataival. Számára a legfontosabb, hogy naprakész tudása legyen az üzemekben használt, vagy az általuk kibocsátott veszélyes anyagokkal kapcsolatban, a kezelésükre, szállításukra vonatkozó jogszabályoknak hatósági előírásoknak pedig érvényt szerezzen a napi gyakorlatban.

– A fotózás? Az csak hobbi – zárja rövidre érdeklődésemet, miután megegyezünk, hogy erről a témáról csak hosszabban lenne érdemes beszélgetni.

Kaszás Éva

Óhatatlanul szóba kerül a háború is... Családok, barátok, a korábban a Vasműben felújításokat, átépítéseket végzett mérnökök, a velük érkezett brigádok sorsa, az ide menekültek helykeresése.

Képzőművészet és műszaki pálya

Pálfi László, a katasztrófavédelmi osztály főmunkatársa első-sorban mint a Panoráma Fotó Egyesület elnöke ismert, kiállításokon nézegetjük a gyönyörű fotóit. Most is már-

A víz útja Dunaújvárosban

■ JÓ MINŐSÉGŰ IVÓVÍZ, BIZTONSÁGOS RENDSZEREKBE

A Mezőföldvíz Kft. május elsejétől vette át Dunaújvárosban a teljes víziközmű-szolgáltatást és -üzemeltetést. A nyár végére lezárult a fizikai és technikai átvétel, a napokban pedig a helyi sajtó képviselőinek szervezett sajtóbejárást a cég, hogy rajtuk keresztül ismertessék meg a városlakókkal, milyen úton is jut el az ivóvíz a víztermelőhelytől a fogyasztók háztartásaiba.

Jákli Sándor vízhálózati részleg-vezető és Herpai Attila kommunikációs vezető a „séta” első állomásán, a Szalki-szigeti víztermelő telepen mutatta be a Dunaújváros vízellátását szolgáló hat darab csápos kút működését. A városépítéssel egy időben, az 50-es években létesített kutak közvetlenül a Dunából, természetes szűrőrétegek alatt található vízbázisról nyerik a vizet. A víztermelő telep, s benne a kutak technológiafejlesztése, modernizálása folyamatosan zajlik.

A kutakból a vizet három nyomóvezetéken kerül az Apáczai Csere János úti, 2000 m³-es víztároló medencébe továbbítják szivattyúk segítségével. Mint a szakemberek elmondták, a rendszer abszolút „túlbiztosított”: tartalék szivattyúk vannak állandó készenlétben és kétoldali villamos betáplálás gondoskodik arról, hogy egy-egy berendezés esetleges meghibásodása se okozhasson fennakadást a vízszolgáltatásban.

Itt, a vízszolgáltatás második „állomásán”, a medencében történik a víz fertőtlenítése, klórgáz segítségével. A szakemberek megjegyezték: miután abban a szerencsés helyzetben van a város, hogy a vízkivétel közvetlenül az élő Dunából történik, olyan jó minőségű már a nyersvíz is, hogy az alapvető fertőtlenítésen túl semmi egyéb kezelést nem igényel.

Ezzel együtt a Mezőföldvíz Kft. a csápos kutakból termelt vizet fizikai, kémiai, bakteriológiai és biológiai vizsgálatokkal folyamatosan ellenőrzi. A klórozást követően átemelő szivattyúk segítségével táplálják be az ivóvizet a város két – magas és alacsony nyomású – vízelosztó övezetébe.

A magas nyomású övezet víztároló helye a 68 méter magas, 2000 m³-es Apáczai úti víztorony, amely 1972-ben épült. Ennek tárolótere két, egymástól független medencére oszlik, egy 1200 m³-es és egy 800 m³-es meden-

cébe történik a víz betáplálása, majd elvétele. Az alacsony nyomású övezet víztárolója az 1951-ben épült, 39 méter magas Építők útjai víztorony, 1200 m³ tárolókapacitással, két független, 600 m³-es medencetérrel.

A víztornyokból a fogyasztókhoz a várost behálózó vezetékrendszeren jut el az ivóvíz, a városi vízhálózat hossza jelenleg 127 km. A hálózat egy pontján Nagyvenyim részére is adnak át ivóvizet.

A szakemberek elmondták, hogy Dunaújváros vízigénye

mintegy 10-12 000 köbméter naponta, ebből több mint tíz százalékot, körülbelül 1500 köbméter tesz ki a DUNAFERR vízgyógyászata. A Mezőföldvíz kiemelt figyelmet fordít a Vasmű vízszükségletének problémamentes kielégítésére, a vízvételi csúcsidőszakok zavartalanosságának biztosítására.

A szakemberektől azt is megtudtuk, hogy az ügyfelek kényelme érdekében jelentős fejlesztéseket hajtott végre a cég az elmúlt hónapokban. Az informatikai fejlesztések révén például december 1-étől fontos változás lép életbe a személyes ügyfélszolgálat működésében. Az ügyfelek a vízmérő-állásukat ekkortól kényelmesen, néhány kattintással diktálhatják be a társaság honlapján, a www.mezofoldviz.hu címen, időt takarítva meg ezzel. Ezzel együtt változik az Építők útja 7. alatti irodájukban a személyes ügyfélszolgálat működése is. Hétfőn, kedden és csütörtökön 8-14 óráig, szerdán 7-19 óráig, pénteken pedig 7-13 óráig tudnak majd a fogyasztók személyesen ügyeket intézni. **Sz. I.**

Film készül Selmec hagyományairól, örökségéről

■ A DUNAFERR TERMELÉSI FOLYAMATA IS LÁTHATÓ LESZ

A pécsi székhelyű Szent Borbála Akadémiai Kör Egyesület kezdeményezésére nagyszabású dokumentumfilm készül az 1735-ben Selmecbányán alapított Bányászati Iskolán, majd Bányászati Akadémián kialakult és máig élő diákhagyományok megörökítésére.

Az ötletgazdák és az alkotók célja egyúttal ezen hagyományok egész életre szóló értékrendteremtő, közösségformáló erejének bemutatása: milyen volt a selmeci Akadémián és utódintézményeikben végzett hallgatók viszonya és szerepvállalása történelmünk jelentős eseményeiben, a kialakult hagyományok szellemisége alapján. Rámutatni arra, hogy egy adott értékrend szerint folytatott élet, a közösséghez tartozás lehetősége az innen kikerült szakemberek pályafutásához óriási segítséget adott és ad ma is. Ezen ősi hivatásokat folytató emberek élettörténeteivel jól példázható a tradíciók jelentősége és szükségessége a mában és jövőben is. A selmeci szellem hármas alappilléreinek – hazaszeretet, szakmaszeretet, barátság – bemutatása ma is időszerű.

A formálódó alkotás kortárs eszközökkel igyekszik megragadni valami örök érvényűt, hogy mindaz, amelyről módunkban

A fiatal filmes stáb

áll tanúbizonyságot tenni, ne tűnhesen el nyomtalanul. A nagy ívű vállalkozás erkölcsi és pénzügyi háttérrel is találkozhat, mert számos cégen, magányszemélyen, valamint a selmeci utódintézmények rektorain túl a Nemzeti Kulturális Alap miniszteri kerete is támogatja a film létrejöttét.

A hazai helyszínek mellett a trianoni határokon túlra is kitekint a film: természetesen Selmecbánya, valamint az ausztriai

Leoben, a lengyelországi Krakó és a szlovákiai Kassa is a tervezett forgatási helyszínek között szerepel.

A méltó kivitelezéséhez olyan professzionális stábot sikerült megbízni, amelynek tagjai – *Zalai Szilveszter* rendező, *Erdei Bálint* operatőr, *Maloshik Márk* hangmérnök – nem csupán a filmszakma technikai lencséjén keresztül közelítik meg a rájuk rótt feladatot, hanem szellemi azonosulásra is találtak a selmeci tradíciók megismerésével.

A készülő alkotás igyekszik nagy vonalakban megmutatni a három ősi szakmához (bányászat, kohászat, erdészet) fűződő, jelenlegi ipari tevékenységet is Magyarország területén. Ennek jegyében forgattak már a mátrászentimrei, rekviváció alatt álló ércbányában, illetve a KŐKA Kő-és Kavicsbányászati Kft. alsószolcai kavicsbányájában. Az alkotók véleménye szerint ma Magyarországon nincs olyan, a DUNAFERR-hez fogható komplexum, amelyen keresztül látványosabban demonstrálható a XXI. századi kohászat, ezért a napokban több helyszínen, a Nagyolvasztóműben, az Acélműben és a Meleghengerműben is készítettek felvételeket, megörökítve a termelési folyamat leglátványosabb mozzanatait. A stáb vasműs munkáját *Kvárik Sándor*, a film létrejöttét ugyancsak támogató Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Vaskohászati Szakosztály dunaújvárosi szervezetének titkára, a Nagyolvasztómű termelésvezető-helyettese koordinálta.

Az alkotók kiemelt célközösségként a fiatalok generációját jelölték meg, akiknek körünk társadalmi viszonyai között egyre nehezebb jól követhető értékszemlélet szerint hivatást, életutat választaniuk. Az új generációk mellett ugyanakkor mindenki számára fontosnak és értékesnek tartják a megvalósítandó produkciót, mind az egyetemes kultúrtörténetben, mind pedig a magyar történelemben elfoglalt jelentős szerepe okán.

A Selmec–Sopron–Miskolc; útján e világnak című film készítése körülbelül másfél éve zajlik, gyártási ütemét a járványhelyzet jelentősen átírta. Így az előzetesen tervezett befejezés egy év csúszással, 2023 februárjára várható.

Vasgyári „tájkép”

Sz. Gy.

Dunaújvárosért Díj Králik Gyulának

■ RENDHAGYÓ PORTRÉ EGY ELISMERÉS KAPCSÁN

Városunk önkormányzata a közelmúltban Dunaújvárosért Díjjal tüntette ki Králik Gyulát. A rangos elismerést az október 23-ai nemzeti ünnep alkalmából megrendezett városi ünnepségen vehette át a Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara választott elnöke, akinek életpályája hosszú évtizedeken át a DUNAFERR-hez kapcsolódott.

A kitüntetés méltatásában is jelentős hangsúlyt kapott a Dunai Vasműben eltöltött öt évtized, az eredményekben gazdag szakmai életút. Mindemellett Králik Gyula 2008-tól aktív szereplője Dunaújváros és térsége gazdasági életének is. Országos összevetésben is kiemelkedő az általa irányított Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara tevékenysége a vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatásokban, a szakképzés erősítésében, a gazdaság fejlesztésében.

Beszélgetésünkben ezúttal kevésbé a sikeres szakmai életút állomásait vázoltuk fel, inkább a személyes emlékeket igyekeztünk felidézni. Gyakori a Vasműben, hogy egy nyugdíjba menő munkavállalóról megemlítik: a gyár volt az egyetlen munkahelye. Ez így volt Králik Gyula életében is.

– Bár eredetileg szakács akartam lenni, tanáraim biztatására mégis a Makarenko Iparitanuló Intézet (a mai Dunaferr-iskola) 1964-ben, kísérleti jelleggel elindított műszerész osztályába jelentkeztem. Jó voltam a reál-tantárgyakból, a humán tárgyak kevésbé vonzottak.

Matematikából, az elért jó eredményeim miatt nem kellett írásbeli vizsgát tennem az érettségim. Ebben az időben édesapám a spirálüzemben volt előmunkás, édesanyám pedig a Patyolatban dolgozott. Villamosmérnöki karra jelentkeztem a Budapesti Műszaki Egyetemre. Azonban nem vettem komolyan a felvételit, nyár volt, sokat buliztunk – nem meglepő módon nem is vettek fel. Emlékszem, ahogyan hozta vissza a postás az egész felvételi paksamétát, vastag borítékban. Bementem édesanyám munkahelyére, ő javasolta, hogy vigyem be az anyagomat a helyi főiskolára. Sikerült is a felvételem, acélszerkezetgyártó üzemmérnöként végeztem. Ezt követően a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen okleveles kohómérnöki diplomát szereztem.

Dunaferrres pályafutását Králik Gyula gyakornokként kezdte meg az acélszerkeze-

ti üzemben, két műszakban:

– Fontos munkához kapcsolódhattam már az első hónapokban, sablonokat készítettünk. Kiemelt munka volt vállalaton belül a Csepel teherautókhöz használt alvázak gyártása, amelyeket fedőporos ívhegesztéssel állítottunk elő. Ott figyelt fel rám korábbi tanárom, és hívott át a Vasmű kutatóintézetéhez, a mechanikai laborba anyagvizsgálónak. Délelőttös műszakban, reggel hatra jártam, zűrösek voltak a korai kelések – jegyzi meg mosolyogva, s mint mondja, élénken emlékszik még ma is a szürke hajnalok hangulatára, az öltözők jellegzetes szagára.

– A kutatóintézetben kezdetben fásztó vizsgálógépeken dolgoztam, majd transz-

formátorokhoz és dinamókhöz használt lemezek mágneses tulajdonságait mértem. Részt vettem a Rába gyár számára végzett első vasműs fejlesztésekben – meséli, majd arról beszélgetünk, hogy inspiráló, alkotó közösségbe került, ahol műszaki érdeklődése, pályája kiteljesedhetett. Inkább emlékezetes pillanatokat, emlékeket idéz fel, nem a szakmai előrelépés állomásait:

– Akkoriban a Vasmű tele volt étellel. Jobban figyeltünk egymásra, egyedül nem is lehetett kiemelkedőt alkotni, csak csoportosan. Vidám hangulatú munkahelyi közösségekre emlékszem, és arra a biztonságra, amit egy olyan gyár jelentett, ami sok embernek ad munkát, és megkerülhetetlen gazdasági tényező a térségben. A munka után programokat szerveztünk, színházba, moziba, kirándulni jártunk. Még a szocialistabrigád-naplónk is megvan, eltettem emlékébe...

Természetesen – bár ő maga nem említi – közsímet a városban dunaferrres szakmai pályája. Vezérigazgatóhelyettesként meghatározó időszakban irányította eredményesen a vállalat teljes kereskedelmi tevékenységét. Ezt megelőzően azonban még alkotó műszakiként fontos kutatások sora fűződött a ne- ▶

Túrázás Ausztriában

véhez: szerepet vállalt termékfejlesztések, nagyberuházások előkészítésében, kutatás-fejlesztési projektek egész sorát koordinálta. A vállalatcsoportnál végzett munkásságát több magas kitüntetéssel, így a Borovszky-díjjal és a Dunaferr Főtanácsosa címmel is elismerték.

Beszélgetésünket inkább a munka világán kívül eső dolgokról folytatjuk: balatoni vitorlázásokról, sítúrákról.

– Annak idején még vitorlásoklubot is alakítottunk: vásároltunk a füredi hajógyártól két darab háromszemélyes vitorlást, aztán, már később, hat hajónk lett, felejthetetlen napokat töltöttünk a vízen. 1978-ban hajóvezetői vizsgát tettem, később tengeri vitorlásokra is megszereztem a vezetői engedélyt. Manapság a hegyek, a magaslatok a hobbim. Lanovkával felmegyek télen is, nyáron is, télen a síléc jól jön lefelé. Onnan tudom, hogy milyen magasan vagyok, hogy milyen mértékben emelkednek meg a gyógyszerem vákuumos csomagolásai – utal nevetve a korrallal járó, egészségügyi változásokra. – Új sportág az életemben a hegyikerékpározás, persze rásegítő motorral. Így nem kell leszállnom akkor sem, ha nehezebb a terep. Milyen jó lenne, ha itt a városban lennének belső, valamint a környező településeket is elérő, biztonságos kerékpárutak! Sokat nyerne ezzel a város. Szeretnék magam is példát mutatni ebben, de már a lakásomtól a piacra sem tudok szabálytalanságok nélkül eljutni kerékpárral...

Beszélgetésünk végén, az ötvenéves vasműs szakmai pályára visszautalva megjegyzi még:

– Csak a szépre emlékezem...

S már búcsúzkodunk is, várja a munka. Az asztalán méretes dosszié fekszik, tele kamarai ügyekkel, városi gazdaságfejlesztő tervekkel, induló és folyamatban lévő projektekkel.

Vasszobrokban a Föld és a világűr

■ GRÓF FERENC KIÁLLÍTÁSA A KMI-BEN

Fontos, aktuális, és ismét színvonalas képzőművészeti kiállítás nyílt október utolsó hetében Dunaújvárosban, a Kortárs Művészeti Intézetben. Ez alkalommal Gróf Ferenc közelmúltban készült munkáiból rendeztek tárlatot „Beleértve a Holdat és más égitesteket” címmel.

Számunkra mellékszálón legfőbb érdekessége a kiállításnak, hogy a vas- és acélszobrok, plastikák a DUNAFERR gyártóüzemeiben készültek az Acélszobrász Alkotótelepek során. A három évvel ezelőtre tervezett kiállítás anyaga, amelynek megnyitását a covid-járvány toltta el idáig, időközben újabb munkákkal bővült. Folyamatosan foglalkoztatta a művészt a Föld felosztása, a „senkiföldje” témája, ahogyan az a tipikusan kelet-európai történelmi folyamat is, amelynek során az egyik ilyen terület, a Ferenc József-föld szigetcsoportja Oroszország birtokába került. Ahogyan a művész a megnyitón, beszélgetés közben elmondta, a közelünkben zajló orosz-ukrán háború kapcsán ismét aktuális téma számára a Szovjetunió, és az utódállamok történelme.

Jelenlegi tárlatának fókuszát a világűrbe helyezte Gróf Ferenc, a kiállítás címet is az 1967-ben megkötött „Világűrszerződés” hivatalos neve inspirálta: *„Szerződés az államok tevékenységét szabályozó elvekről a világűr kutatása és felhasználása terén, beleértve a Holdat és más égitesteket”*. A világűr kutatását, erőforrásainak kiak-

názását szabályozó nemzetközi jogi szerződés napjainkra jelentéktelenné vált, miközben a NewSpace-mozgalom kibontakozásának lehetünk szemtanúi. A NewSpace-időszakban a magánszektor űrkutatási vállalatai számára új távlatok nyíltak, az innováció és a profitszerzés lehetőségei korlátlanok. Eközben a szemünk láttára rajzolódik át a Föld térképe is, országhatárok változnak az ott élő emberek feje fölött. Kapitalizálódik az egész világ, környezetrombolás, ökológiai válság, háborúk zajlanak, közben gigacégek marsi kolóniák terveit rajzolják, a Hold gazdasági hasznosításáról készülnek dolgozatok, az égitesteken ritkafémek bányászatát tervezik.

Valós és egyben abszurd folyamatokat jelenít meg az izgalmas kiállítás, történelmi kontextusba ágyazva, ahol fontos üzenetet hordoznak a falra festett grafikák éppúgy, mint a fémből alkotott szobrok. Érdeemes időt szánni a kiállításra, és benne az Acélszobrász Alkotótelepen megvalósult munkákra, hiszen a tárlat jelentősége messze túlmutat Dunaújváros határain. Gróf Ferenc kiállítása december 17-ig látogatható.

K. É.

K. É.

OMBKE-történet a helyi szervezet tükrében

■ IPARI SKANZEN A VASMŰ MELLETTI KISERDŐBEN

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Vaskohászati Szakosztálya Történeti Bizottsága negyedik szemináriumának megrendezésére a Dunai Vasmű vállalkozott. E rendezvény keretében avatták fel a vállalat Szabadtéri Gyártörténeti Gyűjteményét is.

A szervezők felvették a kapcsolatot a helyi főiskolával a résztvevők elhelyezésére, étkeztetésére, valamint a programok helyszíneinek biztosítására. „A bányászati és kohászati ipar műemlékeinek és szobrainak számbavétele és megmentése” című szemináriumot 1989. szeptember 15-16-án Dunaujvárosban tartották, a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohó- és Fémipari Főiskolai Kar Ifjúsági klubjában.

Soltész István, korábbi ipari miniszter szeptember 15-ei megnyitóját után a Dunai Vasmű részéről Horváth István vezérigazgató-helyettes üdvözölte a résztvevőket és beszámolt a vasmű termelési eredményeiről. Az előadók között szerepelt dr. Molnár László, a főiskola nyugállományú igazgatója, Kiszely Gyula technikatörténész, valamint szót kaptak a hazai műszaki múzeumok vezetői is. Önálló előadással mutatkozott be a DV Gyártörténeti Gyűjteménye. Gyárlátogatás és szakestély tette emlékeztetessé az eseményt. A második napon, a délelőtti előadásokat követően vonultak a vendégek a Dunai Vasmű melletti parkerdőbe, ahol felavatták a Dunai Vasmű Gyártörténeti Gyűjteményének szabadtéri kiállítását.

A skanzen létrehozásának és bővítésének történetét Kóré Sándor, a DV személyzeti és ok-

Az ipari skanzen bejárata, háttérben a kéttonnás légkalapáccsal a kovácsüzemből

tatási igazgatója ismertette, az ünnepélyes pillanatot jelképező nemzeti színű szalagot Bognár Ferenc tanácselnök-helyettes vágta el. A kétnapos rendezvény résztvevői a programok zárásaként megtekintették a Dunai Vasmű kultúrtermi része fölötti Gyártörténeti Gyűjtemény technológiai kiállítását.

A gyártörténeti szabadtéri kiállítással kapcsolatos elképzelések az ómassai és paksi szabadtéri kiállítások megtekintése után, 1984-ben körvonalazód-

tak. A tervek megvalósításához szükségessé vált a Vasmű melletti védőerdősáv kis részének parkerdővé alakítása, sétányok létesítése. A munkákat a városi tanács és az erdőgazdaság illetékes szervei engedélyezték, illetve végezték el. A parkerdő és a sétányok kialakítása során csupán a veszélyes méretűre növekedett nyárfák és a bozótos aljnövényzet eltávolítására volt szükség.

A szabadtéri kiállításon a műszaki tárgyakat 1985-ben

Az OMBKE helyi szervezetének lelkes tagjai évről-évre takarítják a szabadtéri kiállítást a dunaferr létesítményi tűzoltóság csapatával közösen. A felvétel 2018. július 17-én készült

ideiglenes jelleggel helyezték el. A kiállítás továbbfejlesztésének gondolata 1987-ben vetődött fel, a tervet a vállalatvezetés 1988 decemberében hagyta jóvá, ami tíz évnél hosszabb időszakra biztosította a feltételeket a kiállítás bővítésére, továbbfejlesztésére.

Az 1989-es avatásnak megfelelő állapotokról a Dunaferr Dunai Vasmű Műszaki, Gazdasági Közleményei 1990. 2. számában olvashatunk: „A kiállítás bejárati részénél láthatjuk azt a kisvasúti dízelmozdonyt, amelyhez hasonlók végezték 1950-től 1954-ig az építőanyagokat szállító csillék vontatását a vasmű- és a város építésénél. A pörgőszeleprény a Lőrinci Hengermű trió hengerállványának meghajtására szolgált. A skanzen három sétány mentén a következő műszaki emléktárgyakat helyezték el: A középső sétány mentén a lemezhengetés technikai berendezései, alkatrészei találhatóak: távműködtetésű, elektromos meghajtású gázszelvény, gőzzel működtetett Worthington-szivattyú tűzveszélyes folyadék számára, hajtóműfogaskerék a megleghengerműből, görgős meleg-egyengető a Lőrinci Hengerműből, dugattyús légsűrítő, rövid és hosszú kardántengely a megleghengerműből. A vasműhöz közelebbi sétány mentén a gépészeti emléktárgyakat, berendezéseket helyezték el: 2000 kg-os légkalapács, szénörülő malom, előlemez végvágó olló a megleghengerműből. A vasműtől távolabbi sétány mentén a kőszelvényes és kohászati vertikum műszaki emléktárgyai nyertek elhelyezést. Ezen a területen csupán acélműi öntőcsarnoki emlékként öntőkocsit láthatunk öntőtáblákkal és kokillákkal.”

Szente Tünde

Múltunk eseményei mindenki számára visszanezhetőek (7.)

■ KINCSEKET REJT A JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR MÉDIATÁRA

A helyi televíziózás hazánkban a múlt század nyolcvanas éveiben tette meg kezdő, tétova lépéseit, és Dunaújvárosban az elsők között kezdődött meg a helyi műsorgyártás! Az elkészült műsorokat kezdettől fogva rögzítették, „archiválták” a tévések. Ez a körülbelül két évtized (1985-2004) kordokumentumait őrző videoanyag jelenleg a József Attila Könyvtár birtokában van. Tavaly októberben „nyílt meg” a könyvtár Médiatára, ahol az internet segítségével, a világ bármely pontjáról bárki böngészgethet, kutathat személyes vagy éppen helyi, sőt országos jelentőségű események mozgóképes dokumentumai között.

A legújabb, mindenki számára elérhető technikai vívmányok segítségével, az ún. QR-kódok alkalmazásával időről időre olvasóink figyelmébe ajánlunk különböző fontos, érdekes, elgondolkodtató vagy éppen mosolyt fakasztó epizódokat közelmúltunkból. Várjuk ezzel kapcsolatos személyes emlékeiket!

Városunk és a sport kapcsolata elválaszthatatlan, a kezdetektől fogva. Már a gyár- és városépítés első szakaszában elkezdődtek a különböző munkahelyi versenyek, szerveződtek a csapatok, szakosztályok. Az élsport is hamar elfoglalta helyét a születő településen. Régóta tudjuk persze, hogy számos, korabeli élvonalbeli labdarúgó is parancsszóra igazolt ide. Aztán többen az első lehetőséget megragadva el is tűntek, de

voltak, akik megtalálták a számításukat, itt eresztettek gyökeret. A helybeli közönség mindenesetre örömmel fogadta és lelkesen ünnepelte kiváló sportolót. Sorozatunk az ezredforduló táján működött DTV anyagaiból válogat, ezúttal azonban, egy igazi várostörténeti gyöngyszem kedvéért kivételt teszünk: a filmhiradokonline.hu honlapon megannyi más, érdekes felvétel között fellelhető a Sztálin Vasmű Építők labdarúgóinak 1953-as NB I-es debütálása. Az ellenfél az MTK együttese volt, amely akkoriban éppen Budapesti Bástya néven volt kénytelen szerepelni.

A filmhíradó-tudósítás narrátora Szepesi György, az egyik legnépszerűbb magyar sportriporter volt. A felvételeken ma már láthatatlan perspektívából tűnik fel a Vasmű út, a Barátság városrésznek még híre-hamva sincs, a pályát – a rengeteg néző mellett – mindenféle barakkok veszik körül.

A Dunaiferr női kézilabdacsapata 1994-95-ben, története során első alkalommal szerepelhetett nemzetközi mérkőzéssorozatban, a Kupagyőztesek Európa Kupájában, és rögtön meg is nyerte azt. A döntő második mérkőzését játszották idehaza, karneváli hangulat, elképesztő telt ház fogadta a vendég német Lützellinden gárdáját és a hazaiakat. A hivatalos, országos sportközvélemény alig palástolt ellenszenvvel, mondhatni irigységgel igyekezett tudomást sem venni a párharcról, az akkori közszolgálati tévé nem sugározta a találkozót, végül a kevéssé ismert és csak korlátozott területen nézhető TV 3 csatorna tűzte műsorára az emlékezetes csatát. A Dunaújvárosi Televízió a hely-

beli, hatalmas érdeklődés kielégítésére tőlük vette át a közvetítést. Az archívumban ez is könnyen megtalálható, mi azonban előszörban a döntő utáni eufória pillanatait ajánljuk olvasóink figyelmébe. Egy páratlan sikersorozat első állomása volt ez a siker, amit bajnoki címek sora, EHF Kupa- és BL-győzelem követett. A mai magyarországi légios áradatot látva szinte hihetetlen, hogy a KEK-győztes Dunaiferr együttesében mindössze egy (!) külföldi játékos szerepelt.

A Dunaiferr jégkorongcsapata az 1995-96-os szezonban ért először a csúcsra, veretlenül lett magyar bajnok, egyben a klub első csapatarányát megszerezve ezzel. Az egyik fél második győzelméig tartó döntőben a Ferencváros próbálta a mieink útját állni. A mérkőzéseket a (később leégett, „régí”) Budapest Sportszarnokban rendezték. A fél város útnak indult a fővárosba. Óriási csata zajlott a jégen, és később a létesítmény falain kívül is: a csalódott zöld-fehér drukkerek közepével „búcsúztatták” a Dunaiferr-szimpatizánsokat, volt rendőrhozám, meg minden. A második győztes csata után idehaza, a Bartók Színház előtt folytatódott az éjszakába nyúló önfeledt ünneplés. Az eseményeket a DTV stábjája is követte.

Arra alkalmas okostelefonjukra, tablettükre töltsenek le egy QR-kód olvasására használható alkalmazást, utána már nincs más dolguk, mint dekódolni („szkennelni”) a cikkben található kódokat, és már meg is elevenedik a múlt. Kellems időutazást kívánunk!

Szirmai György

Gigantikus acélépítmények Egyiptom új fővárosában

■ MERÉSZ ELKÉPZELÉS AZ INTELLIGENS VÁROSOKRÓL

Kairó történelmi városa és a Szuezi-öböl között félúton fekszik Egyiptom még el nem nevezett, új közigazgatási és pénzügyi fővárosa. A jelenleg is építés alatt álló új, mintegy 700 km²-es területű metropolisz már most lenyűgöző látványt nyújtva emelkedik ki a Nílustól 45 km-re keletre fekvő, korábban sivatagi területből.

Kairó 20 millió lakosával már most is a világ egyik népesebb városa, és a következő 20-30 évben a térség lakossága várhatóan megduplázódik. Az új várostól azt várják, hogy az Egyiptomi Vízio 2030 program részeként enyhíti a zsúfoltságot és fellendíti a gazdasági fejlődést.

Az ország legfontosabb kormányzati hivatalainak és minisztériumainak, valamint külföldi nagykövetségeinek befogadására tervezett NAC (New Administrative Capital) 6,5 millió lakosnak ad majd otthont, ha elkészül.

Acélból épített oázis

A 21 lakónegyed és 25 különféle célokra kijelölt területi egységet támogató város büszkélkedhet majd egy hatalmas központi parkkal, mesterséges tavakkal és egy acélból és betonból épített „zöld folyóval”, amely a Nílus Kairón átvezető útját utánozva fut majd végig a NAC-on.

A városban 2000 oktatási intézmény, több mint 600 kórház és klinika, egy technológiai és innovációs park, valamint egy hatalmas, a Disneylandnél négyszer nagyobb vidámpark is helyet kap.

A város ad majd otthont az új nemzeti stadionnak, egy 93 000 férőhelyes sportlétesítménynek, amely elkészülte után a második

Egyiptom új közigazgatási fővárosa egy nagyszabású infrastrukturális projekt Kairó szélén

legnagyobb lesz Afrikában (*Afrika legnagyobb stadionja, a 94 736 fős FNB Soccer City a dél-afrikai köztársasági Johannesburgban – a szerk.*). A stadion tetejét, amelyet egy nagy szilárdságú acél tartóváz és acél függesztőkábelek tartanak majd, úgy tervezték, hogy az Nefertiti királynő ünnepi fejdíszére hasonlítson.

A felhőkarcolók völgye

A NAC középpontjában a belváros áll majd, egy újonnan kialakított felhőkarcoló-csoport, amely a város üzleti negyedének ad otthont. Az égbolt fölött magasodik a város csúcsa, a csillógó Iconic Tower.

A 394 méter magas, 78 emeletet és két alagsori szintet magába foglaló Iconic Afrika legmagasabb tornya. Az épületet a 3000 éves luxori obeliszk ihlette, 40 emeleten irodák, 10 emeleten csúcskategóriás lakások, tovább-

bi 30 emeleten pedig egy ötcsillagos szálloda található, amelynek 74. emeleti kilátóteraszáról páratlan kilátás nyílik az új városképre.

A tornyot a China State Construction Engineering Company építette, annak az óriási kihívásnak megfelelően, hogy a szupermagas építmény alapjai a NAC alatt húzódó bazaltkőzetbe ágyazódjanak.

Az Iconic Tower egy összetett acélszerkezetből áll, amely egy vasbeton alapra épült, és közvetlenül a szikla felszínén helyezkedik el. A 78 emelet teljes súlyának biztonságos megtartásához 4600 tonna nagy szilárdságú acél megerősítésre van szükség, és az új torony alapjai „sziklaszilárdak”.

Az infrastrukturális kapcsolatok kialakítása

Egy teljesen új város összekötése és energiaellátása hatalmas vál-

lalkozás, magas szintű mérnöki munkálatokra van szükség ahhoz, hogy a csatornákat, az elektromos kábeleket és az utakat a NAC sivatagi helyszínére vezessék.

A közeli sivatagban kialakítandó 90 négyzetkilométeres napenergia-farmok lehetővé tették a tervezők számára, hogy kihasználják a régióra jellemző, fokozott naptevékenységet, és a város energiaszükségletének akár 35%-át is biztosítani tudják.

2023-ra 450 kilométernyi nagy szilárdságú acélsínt fektetnek le és helyeznek üzembe, majd később várhatóan 1750 kilométeres bővítéssel összekötik az új fővárost Asszuán városával.

Egyiptom a Siemensszel együttműködve egy nagy sebességű vasútvonalat is megvalósít, amely az egyiptomi Földközi-tenger partján fekvő El Alameintól a NAC-on keresztül az ország Vörös-tengeri partvidékén fekvő Ain Sokhna-ig tart majd.

Egyiptom új fővárosa az ilyen infrastrukturális projekteket lehetővé tevő, speciális tudással rendelkező tervező- és mérnöki csapatok szakértelmére épül. Ezeknek a csapatoknak viszont olyan anyagokra volt szükségük, amelyekre támaszkodhattak ambícióik megvalósításához – egy innovatív, acélból épített, a sivatag fölé magasodó városához.

Forrás: worldsteel.org
G. L.

A NAC üzleti negyede ad otthont Afrika legmagasabb, 394 méteres tornyának, az Iconic Towernek

A növényzet rendszerének átalakítása lehet a megoldás

■ JELENTŐSEN NÖVEKSZIK AZ ŐSZI MELEG PERIÓDUSOK SZÁMA

Ami kedvező lehet az őszi évszakban a belföldi turizmus számára, és megtakarítást jelent a fűtési időszak csökkenésével, az káros hatással jár a lombhullató erdőkre nézve – állapítja meg a Másfél fok – Éghajlatváltozás közérthetően című szakportálon megjelent, Szabó Péter éghajlatkutató és Pongrácz Rita meteorológus által publikált tanulmány.

A színpompás lombhullatók levézetének öregedését felgyorsítja az őszi átlaghőmérséklet emelkedése

Mint a szerzők elemzéséből kitűnik, az elmúlt 50 év megfigyelései alapján augusztus utolsó dekádjában egy jelentősebb, majdnem 4 Celsius-fokos melegedés történt, azaz a nyári meleg egyértelműen kitolódott augusztus közepéről szeptember elejére, de az őszi hónapok egy része is szignifikánsan melegszik.

Hozzá tették: a tartósabb meleg periódusok hosszának és gyakoriságának növekedése októberben és különösen novemberben látványos. Az október 20. utáni időszakra 2-4 Celsius-fokos emelkedést és 2-5 nappal több meleg napot mutatnak a számok, novemberben pedig 1996 után legalább két-

szer több meleg nap fordult elő az azt megelőző időszakhoz viszonyítva.

Az elemzés szerint a meleg őszi napok számának növekedése októberben délen-délnyugaton az erőteljesebb, novemberben pedig inkább az ország középső részén, valamint a Tiszántúlon nagyobb.

A kutatók szerint lehetnek előnyei a melegebb ősznek, a szeptemberi várható növekedés a nyárvégi, vízparti turizmus számára lehet kedvező, az októberi több meleg nap az őszi turizmus fejlesztését teszi lehetővé, és a meleg időszakok miatt kitolódik a fűtési időszak kezdete, ami mérsékelheti a fűtésből eredő kibocsátásokat.

Felhívták a figyelmet ugyanakkor arra is, hogy az őszi melegedés káros hatással lehet a lombhullató erdőkre, amelyek hamarabb elhullajthatják így a leveleiket. Hozzá tették: a megoldás az lehet, ha új, speciális erdőket, például nem lombhullató mediterrán fajokot telepítünk, amelyek alkalmasak a többlet szén-dioxid megkötésére és ezáltal a légkörből való kivonására.

Forrás: mti.hu, masfelfok.hu

G. L.

MUNKAPSZICHIOLÓGIA

Beszélni kell!

■ FÉLREÉRTÉS, SÉRTŐDÉS, MEGBÁNTOTT ÖNÉRZET

Egy életen át tanuljuk az ösztöneink által vezérelt érzelmi reakcióinkat uralni, gátat szabni nem csupán a negatív, hanem a túlzott pozitív érzelmeinknek egyaránt.

„Ne szólj szám, nem fáj fejem” – mormolhatjuk magunkban, miközben jó, ha elszámolunk tízig, húszig, harmincig, mielőtt első indulatunkban olyat mondunk, amit azután megbánunk. Egy másik mondás szerint, „sok beszédnek, sok az alja” – tehát felesleges információkkal ne terheljük a többieket, térjünk a lényegre. Megint más a jelenté-

se a „néma gyerekek anyja sem érti a szavát” megjegyzésnek, eszerint nem vagyunk gondolatolvasók, mondja el a másik, mit és hogyan szeretne. A titkolózást megint nem kedveljük, hiszen a kirekesztettség, a bizalmatlanság érzését erősíti bennünk. Más kérdés az üzleti, az orvosi, a jogi stb. titoktartás szükségessége a partnerek, az érintettek, a szellemi és tárgyi javak védelmében.

Nehéz meghúzni a határt az önfegyelem és a kommunikációs bénultság között, előbbi kontrollált viselkedés, utóbbi az érzelmeink kiváltotta bénultság, blokkolt állapot. Jó esetben viaskodik bennünk az érzelem és az

értelem, hol az egyik, hol a másik kerekedik felül, az a bizonyos egyensúlyi állapot ritkán áll elő. Nem árt gyakorolni az önmérsékletet, a megszólalás, a véleménynyilvánítás előtti gondolkodást, a mondandónk becsomagolását. Jól jöhet ilyenkor a diplomatikus magatartás.

Nem könnyű megállni, hogy ne csússzanak ki a szánkon romboló szavak, amelyek elhangzása komoly károkat okoz két ember kapcsolatában, együttműködésében. Többnyire kitörhetetlenül belénk vésődik a másik bántó szándéka, sértő fogalmazása, dominanciája, lekezelő viselkedése, ritkán vagyunk ké-

pesek felülemelkedni egy ilyen helyzeten. Egy vitába torkolló szócséplés félreértések sokaságát gerjeszti, egy véget nem érő folyamat. Ugyanakkor a kulturált vitának helye van a magánéletben, a közéletben és a munka világában is. Anélkül nem változna meg semmi, nem kerülne felszínre a nézet-, avagy érdekkülönbségek.

„Beszélni kell, mert a hallgatásnak egész fészkelja rút, fekete kisgyereke születik: a félreértés, a sértődés, a megbántott önérték, a kétely” – fogalmazott Szabó Magda író.

Szente Tünde

3+1 kérdés Joó Gabriellához és Prémusz Krisztinához

■ KÉRDEZZ-FELELEK SPORTLEGENDÁINKKAL

A Dunaferri Magazin sorozatában ezúttal is arra vagyunk kíváncsiak, hogy az egykor hazai és nemzetközi sikereket elérő Kohász-, vagy Dunaferri-sportolóinkkal mi történt az elmúlt évek alatt, hogyan alakult a sorsuk, hol élnek, mivel foglalkoznak manapság? Ezúttal az egykori kiváló tornászversenyzőket és torna szakedzőket, Szabó-Joó Gabriellát és Simon-Prémusz Krisztinát faggattuk, akiknek sportpályafutása szinte összeforrt, sokáig együtt, egymás mellett dolgoztak.

1. Hogyan alakult az élete az elmúlt évek alatt?

Szabó-Joó Gabriella: Az elmúlt években nagyot fordult velem a világ. Teljesen kiléptem a komfortzónámból, amikor öt éve, 2017-ben hoztam egy nagyon nehéz döntést és kiköltöztem a párommal Reykjavíkba, Izlandra. Itt is szertorna edzőként tevékenykedtem és bírói tapasztalataimra is kellett hagyatkoynom a munkám során. Minden lehetőséget megragadtam a tanulásra és önfejlesztésre, az első héttől izlandi nyelvtanfolyamra jártam az edzések mellett, amiből három szintet is elvégeztem egymás után. Ez azóta is nagy hasznomra van, mondhatni folyékonyan beszélek izlandiul és az angol nyelvtudásom is nagyot fejlődött. Egy szertorna bírói képzést követően sikerült a nehézségi bírói fokozatot megszereznem, amit már otthon is régóta szerettem volna elérni. A kiköltözést követő évben férjhez mentem a páromhoz és családot alapítottunk. 2020-ban kisfiunk született. Mivel itt rövid az

anyasági szabadság, gyermekünk egyéves kora után ismét munkába álltam, a tornacsarnok falai között egy ideig még a régi klubomnál. Viszont jó ideje érlelődött bennem a gondolat, hogy váltok, és valami másban próbálom ki magam. Tudtam jól, hogy itt kint minden más lesz, így nem dédelgettem hiú álmokat szertorna edzőként. De nem eveztem teljesen ismeretlen vizekre, mert egy rokon-sportágban folytatom a munkát 2021 óta, ami itt nagyon népszerű és én is azonnal megszerettem. Ez a TeamGym, és abszolút

tornaalapot igényel. Jelenleg szakmai vezetőként tevékenykedek az 5-7 évesek képzésében mostani klubomnál és teljes állásban edzősködöm. Nem olyan rég Team Gym, vagyis Hópfimleika (itt így mondják) bírói tanfolyamon vettem részt és sikerült letennem a vizsgát, így már bíróként is tudom majd segíteni a klubomat, valamint még szélesebb lett a rálátásom erre a sportágra.

Simon-Prémusz Krisztina: Dunaújvárosból hét év edzősködést követően a németországi Ulmba költöttünk a pá-

rommal, ahol a helyi 1. osztályú Bundesligában szereplő női tornászcsapat, illetve az utánpótláskorú versenyzők edzője, majd vezetőedzője lettem. Nehéz döntés volt megválni szülővárosomtól, hiszen korábban minden ide kötött – a sport, a család, a barátok –, de nem bántam meg, mert végtelen szeretettel fogadtak az ottani szakvezetők, sportolók és szülők. Kisfiunk, Ádám születése után egyre erősebb lett bennünk az érzés, hogy szeretnénk, ha a nagyszülők több időt tölthetnének az unokáikkal, így 2016-ban hazaköltöttünk Győrbe, hogy közelebb lehessünk hozzájuk. Győr mellett építkeztünk, kislányunk, Hanna már ide született 2019-ben, vele lett teljes a családjunk. Hazaköltözésünk óta nem tértem vissza edzőként a tornaterembe, szerettem volna teljes emberként a gyerekek mellett lenni, amíg kicsik és igazán szükségük van rám. Biztosan összeegyeztethető lett volna az edzősködéssel a nevelésük, hiszen sokan mások is megoldják a kettőt együtt, de az élsportban ma már olyan összetett feladat vár az edzőkre, ezt nem mertem bevállalni mellettük.

Fotó: Dunaújváros Online

Névjegy

Név: Szabó-Joó Gabriella

Klubja: Dunaferri SE

Sportága: torna

Született: Dunaújváros, 1987.08.24.

Családi állapota: házasság, férje: Szabó Róbert egykori birkózó, gyermekük: Dominik

Végzettsége: sportkommunikátor (DUE), tornaedző (ELTE-Budai Sportoktató Akadémia), gumiasztal és női torna bíró

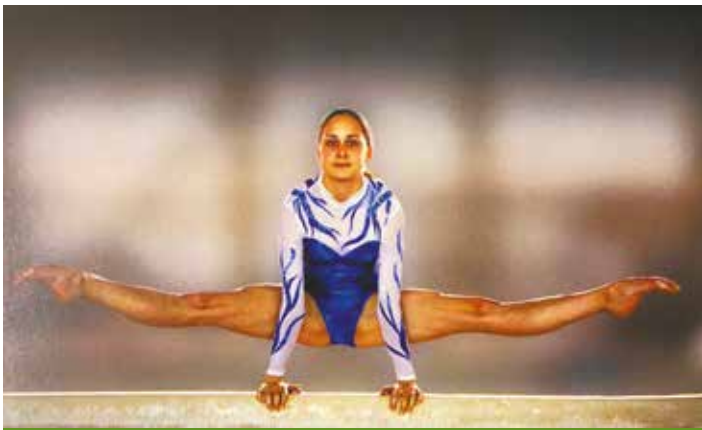
Hobbija: sport, kirándulás, zenehallgatás, tánc

Elismerése: „Dunaújváros Sportjáért” Díj 2017

Eredményei: Diákolimpiai, vidék- és országos bajnoki címek, és dobogós helyezések, egyéniben és csapatban, a magyar válogatott tagja. Olimpiai Reménységek Versenyén elért 2. helyezés. Edzőként: utánpótlás korosztályos helyezések, társfelkészítő edzője Kovács Zsófiának több versenyen és a riói olimpia előtt.

2. Mire a legbüszkébb a magánéletében, sportpályafutásában?

Gabriella: Legbüszkébb a kisfiamra és a férjemre vagyok! Velük életem az élet! Ezt nem is igazán tudnám jobban szavakba önteni. Nagyon fontos nekem a család, és bár időnként megkapom, amikor hazamegyek, hogy akkor miért költöttünk egy másik országba, akkor is ezt tartom. Hálás vagyok és szerencsés, hogy ilyen „kis saját” családom van itt-hon kint és hogy Magyarországon is otthon tudunk lenni! A ▶

Fotó: Molnár Gábor

Névjegy

Név: Simon-Prémusz Krisztina

Klubja: Dunaferr SE

Sportága: torna

Született: Dunaújváros, 1983.06.18.

Családi állapota: házasság, férje: Simon Róbert egykori vízilabdázó, gyermekeik: Ádám (2015.), Hanna (2019.)

Végzettsége: Testnevelési Főiskola – Szertorna szakedző

Hobbija: futás és bármilyen mozgás

Eredményei: serdülőben OB 3. gerenda [1988], ifjúsági OB 3. gerenda [1999], junior OB (2000): gerenda 4. hely, talaj 4. hely, ugrás 5. hely, felnőttként: OB 1. hely akrobatika [2000], talaj 2. hely és gerenda 3. hely [2001], gerenda 1. hely, akrobatika 1. hely, ugrás 4. hely és talaj 5. hely [2002], csapatban: trampolin 1. hely [2002]

sportban a legbüszkébb arra vagyok, hogy részese lehettem a Dunaferr (ma már DKSE) tornaszakosztálya újraélesztésének. Nagyon büszke vagyok az ott dolgozó edzőkre, tanítványokra! Iszonyú munka és szív van

abban, amit csinálnak, ahogyan csinálják! Olyan sok időt töltöttem a Dunaferrnél, hogy nekem ők, akikkel ott dolgoztam (kollégák, gyerekek) mindig is második családom lesznek. Rájuk is nagyon büszke vagyok!

Krisztina: Magánéletemben a férjemre vagyok a legbüszkébb, akivel tíz éve vagyunk házasok, és lassan tizennégy éve alkotunk egy párt. Csodálatos gyerekekkel ajándékozott meg, és amiben csak tud, támogat. Ádám és Hanna pedig nagyon klassz gyerekek, náluk jobbat nem is kívánhatnék. Saját sportpályafutásomnál büszkébb vagyok az edzőként elért sikereimre, de leginkább arra, hogy akárhányszor visszatérek Ulmba vagy Dunaújvárosba, ugyanolyan szeretettel fogadnak az egykori tanítványaim és a kollégáim, mint az együtt eltöltött évek alatt.

3. Mit adott Önnek a sport? Van-e hiányérzete, meg nem valósult álma?

Gabriella: Nekem a sport adott mindent az életem során. Sikereket, kudarcokat, kihívásokat, leckéket, munkát, hivatást, szerelmet, férjet... egyszerűen mindent. Hiányérzetem mindig is lesz azáltal, hogy otthagytam a Dunaferrt, mivel akkoriban a munkám volt az életem és a hivatásom. Azt az értéket formálni, amit ott teremtettünk nap mint nap, annak a részese lenni, csodálatos volt. Mindig is hiányozni fog, azonban mára más fontos ér-

A Prémusz-Simon házaspár

tékek kerültek előtérbe az életemben.

Krisztina: A sport olyan dolgokra tanított meg, amit szeretnék a gyerekeimnek is továbbadni: kitartás, küzdeni tudás, fegyelem, alázat és tisztelet. Mindenképpen szeretnék, ha ők is sportolnának, Ádám szertornázik, Hanna pedig alig várja, hogy elkezdhesse az óvodás tornát, így reméljük ők is gazdagodnak olyan hasznos tudással, mint egykori vízilabdás párom és én.

3+1. Figyelemmel kíséri-e ma is egykori sportágát? Kit tart igazán jónak a fiatalok közül és miért?

Gabriella: Természetesen figyelemmel kísérem a sportágamat. Tartom a kapcsolatot a régi kollégákkal, egy-egy tanítvánnyal is. Olyannyira, hogy amikor haz látogatunk, minden alkalommal bemegyek a tornacsarnokba.

Krisztina: Mind a hazai, mind a nemzetközi torna nagyobb eseményeit figyelem, szívesen látogatok el egy-egy rangosabb viadalra, Németországba is kiutazom a volt klubomhoz minden évben. Kovács Zsófi ugyan már nem számít a legfiatalabbak közé, de az ő pályafutása igazán különleges számomra, ő tagja volt a *Trenka Jánossal* közösen edzett első csapatunknak, igazán felemelő látni, hogy kemény munkával idáig jutottak.

Szóládi Zoltán

A Joó-Szabó család

Véradás

A dunaujvárosi véradás egyik fő bázisa hagyományosan az ISD DUNAFERR, ahol legközelebb az ISD Powernél adhatnak vért, december 1-jén 6,30-11,30 óráig. Az idei év utolsó dunaferr véradását a Hengerműveknél tartják, december 15-én 6,30-11 óráig. A szervezők kérik a véradókat, hogy fényképes igazolványt és tajkártyát vigyenek magukkal.

Fölényes győzelem

Fölényes győzelmet arattak a Dragon Steel SE sárkányhajósai az október 22-én megrendezett XIV. Ördögi Körön.

A sikeres spanyol nemzeti Eb után, ahonnan három ezüst- és egy bronzéremmel tértek haza,

nem sok idő maradt a pihenésre. Szűk két hét maradt a magyar bajnokságra való felkészülésre, majd 24-35 km-es evezésekkel készültek az Ördögi Körre, vagyis a Szentendrei-sziget-kerülésre. Az embert próbáló, 66,6 km-es táv fizikailag és szellemileg is kimerítő verseny,

az év utolsó szabadvízi megmérettetése. Idén hat sárkányhajós csapat nevezett a nemzetközi-vé bővült kemény megmérettetésre. A jól összeállított, erős, állóképesebb evezősöknek és a kiváló kormányosoknak köszönhetően a versenyt nagy fölénnyel nyerte meg a Dragon Steel csapata.

Az evezősök névsora:

Biró László, Biró Vivien, dr. Rubics László, Gál-Berey Tünde, Hallas János, Illés Zsolt, Kótai Ferenc, Körmendi László, Lakatos Adél, Lakatos Viktor, Tóth Edit, Varga Béla, Sztudva Imre, Tomó Sándor, Török Zoltán, Lőrincz Péter, Kricskovics Ferenc

Tisztelt Olvasóink!

Szerkesztőségünk bármilyen témában várja kérdéseiket, javaslataikat, amelyeket az adott szakterület vezetőjéhez továbbítunk. Írjanak nekünk a dunaferrmagazin@isd-dunaferr.hu e-mail címre, illetve keressék lapunk elektronikus változatát a www.isd-dunaferr.hu weboldalon.

ÍGY INTÉZZE VÍZ- ÉS CSATORNASZOLGÁLTATÁSI ÜGYEIT!

Dunaújvárosban május 1-jétől a Mezőföldvíz Kft., mint új vízközműszolgáltató kezdte meg tevékenységét. A szolgáltatóváltás az ügyfelekre nézve elsősorban azzal jár, hogy a számlákat mostantól a Mezőföldvíz Kft. állítja majd ki és küldi a fogyasztóknak.

Fontos változás! A víz- és csatornadíjat mostantól a társaság TAKARÉKBANK 50438596-10002670 számú bankszámlájára fizethetik azok a fogyasztók, akik eddig is átutalással fizették számlájukat.

Ne felejtse el a bankjánál módosítani az előre beállított utalás adatait!

Az ügyfélszolgálat működése és elérhetősége:
Cím: 2400 Dunaújváros, Építők útja 7.
Nyitvatartási idő:

Hétfő, Csütörtök	7.30 – 15.00 óráig
Kedd, Péntek	7.30 – 13.30 óráig
Szerda	7.30 – 19.30 óráig

Telefon: (+36) 25 510 141, (+36) 25 510 149
Hibabejelentés 0-24 óráig: (+36) 25 413-622,
(+36) 25 401-030

Az ügyfeleink további információkat találnak a társaság honlapján, a <https://www.mezofoldviz.hu> címen, illetve a <https://www.facebook.com/mezofoldviz/> linken elérhető facebook oldalán.

Köszönjük együttműködésüket!

Mezőföldvíz Kft.

Weboldal: www.mezofoldviz.hu

Szent Borbála szakestély

Az OMBKE dunaujvárosi szervezetének vezetősége elkezdte a XXVI. Szent Borbála szakestély szervezését. A rendezvény időpontja 2022. december 2. (péntek) 18 óra, helyszíne a Lemezalakító oktatási központ.

A szakestélyre kupát nem készítettünk, így arra kérjük a résztvevőket, hogy mindenki hozza magával kedvenc korsóját. Aki nem hoz, annak a helyszínen lesz lehetősége – korlátozott számban – a korábbi szakestélyek kupáiból vásárolni 1000 Ft/db áron. A részvételi díj 4000 Ft, a tagdíjat befizető OMBKE-tagoknak 2000 Ft. A regisztrációt és a befizetést Felföldiné Kovács Ágnesnél lehet megtenni november 25-ig. Telefon: +36 25 581879, +36 20 9610049, e-mail: felfoldine.kovacs.agnes@isd-dunaferr.hu, afelfoldine@gmail.com.

Jó szerencsét!

FONTOS INFORMÁCIÓK

Üzemi mentők:
4-104

Mobiltelefonról:
06 (20) 883-4-104

Üzemi tűzoltóság:
4-410

Központi diszpécser:
13-11

Biztonsági Igazgatóság
diszpécserközpont:

26-07, 11-79
Tudakozó: 9